

Luomu Varsinais-Suomessa 2019 (& 2020)

LUOMUMPI VARSINAIS-SUOMI -HANKE

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTU.FI

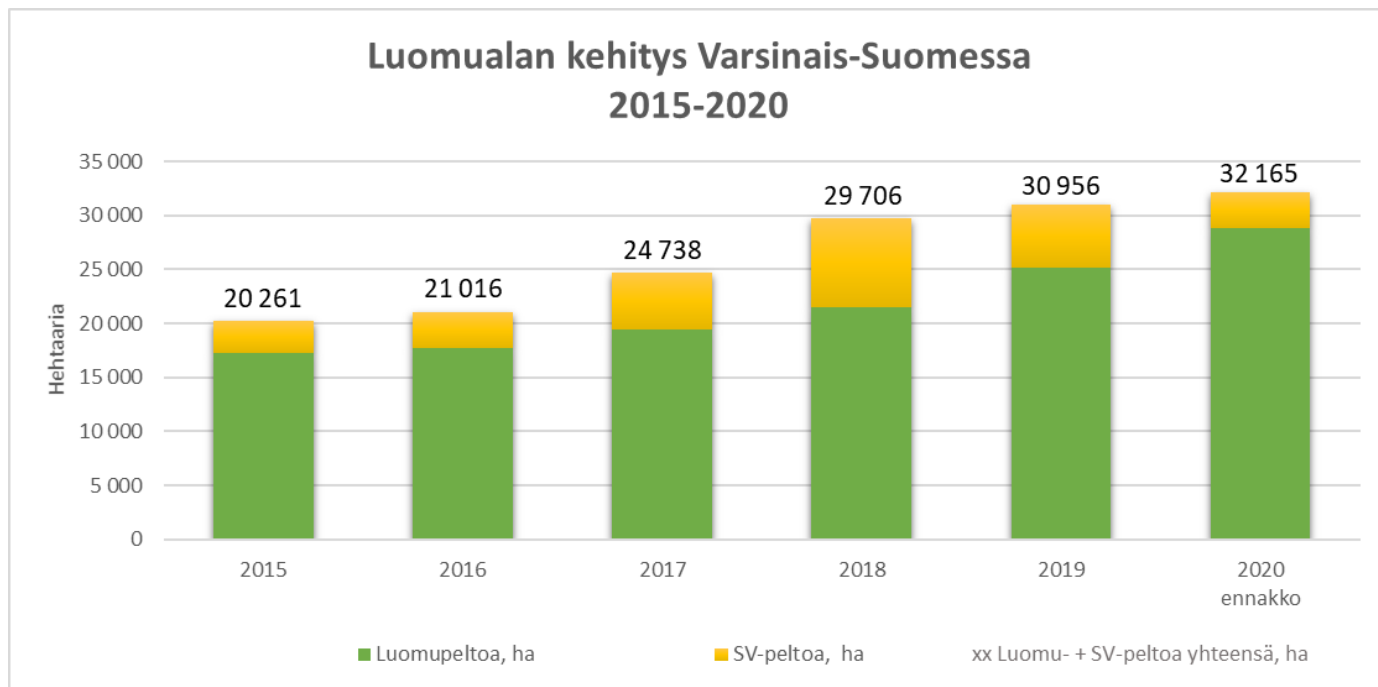
Sisältö

1. Luomuviljelty peltoala
2. Luomun osuus Varsinais-Suomessa
3. Luomun osuus Suomessa ja EU:ssa
4. Luomutilat
5. Peltokasvintuotanto
6. Luomusadot
7. Siementuotanto
8. Puutarhatuotanto
9. Kotieläintuotanto
10. Elintarvikkeet
11. Keruutuotanto
12. Varsinaissuomalaisia luomukasvinviljelytiloja
13. Varsinaissuomalaisia luomukotieläintiloja
14. Varsinaissuomalaisia luomupuutarhatiloja
15. Varsinaissuomalaisia luomukeruutuotteita
16. Varsinaissuomalaisia luomujatkojalostajia
17. Lähteet

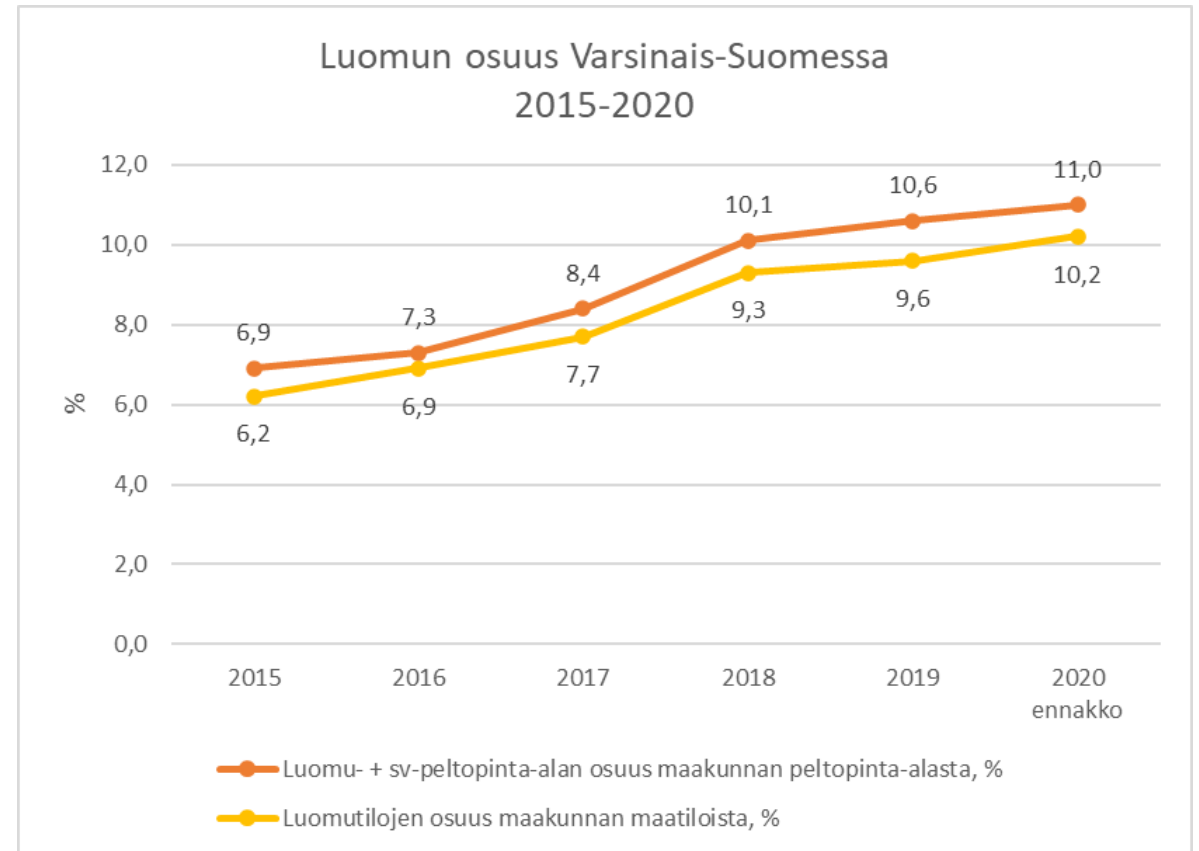
Luomuviljelty peltuala

- Luomuviljelty peltopinta-ala on lisääntynyt Varsinais-Suomessa vuosittain
- Huippuvuonna 2018 luomu- ja siirtymävaihepellon (sv) pinta-ala kasvoi yhteensä lähes 5 000 ha
- Vuonna 2019 ei tehty uusi luomusitoumuksia, mikä näkyy pinta-alan maltillisena kasvuna

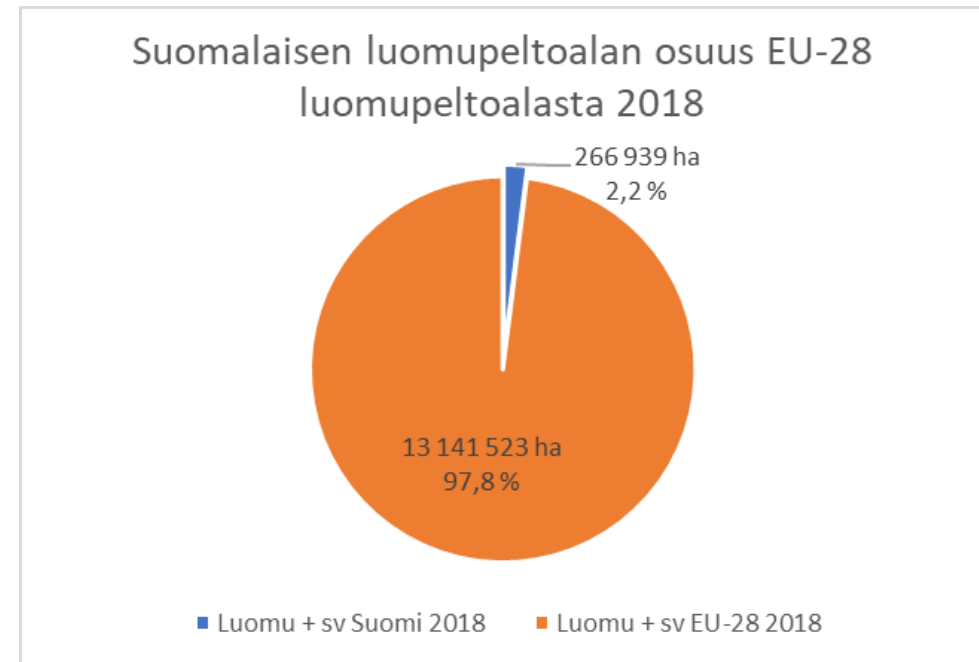
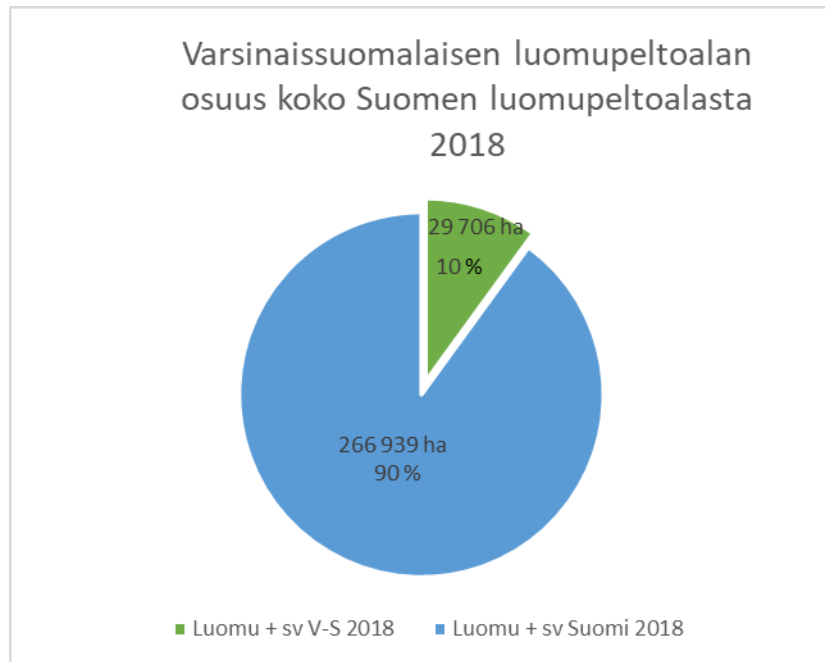
Luomun osuus Varsinais-Suomessa

- Luomu- ja siirtymävaiheessa oleva peltoala kattaa noin 11 % maakunnan peltopinta-alasta
- Luomutilojen osuus Varsinais-Suomen kaikista tiloista on noin 10 %
- Koko Suomessa vastaavat osuudet ovat noin 14 ja 11 %

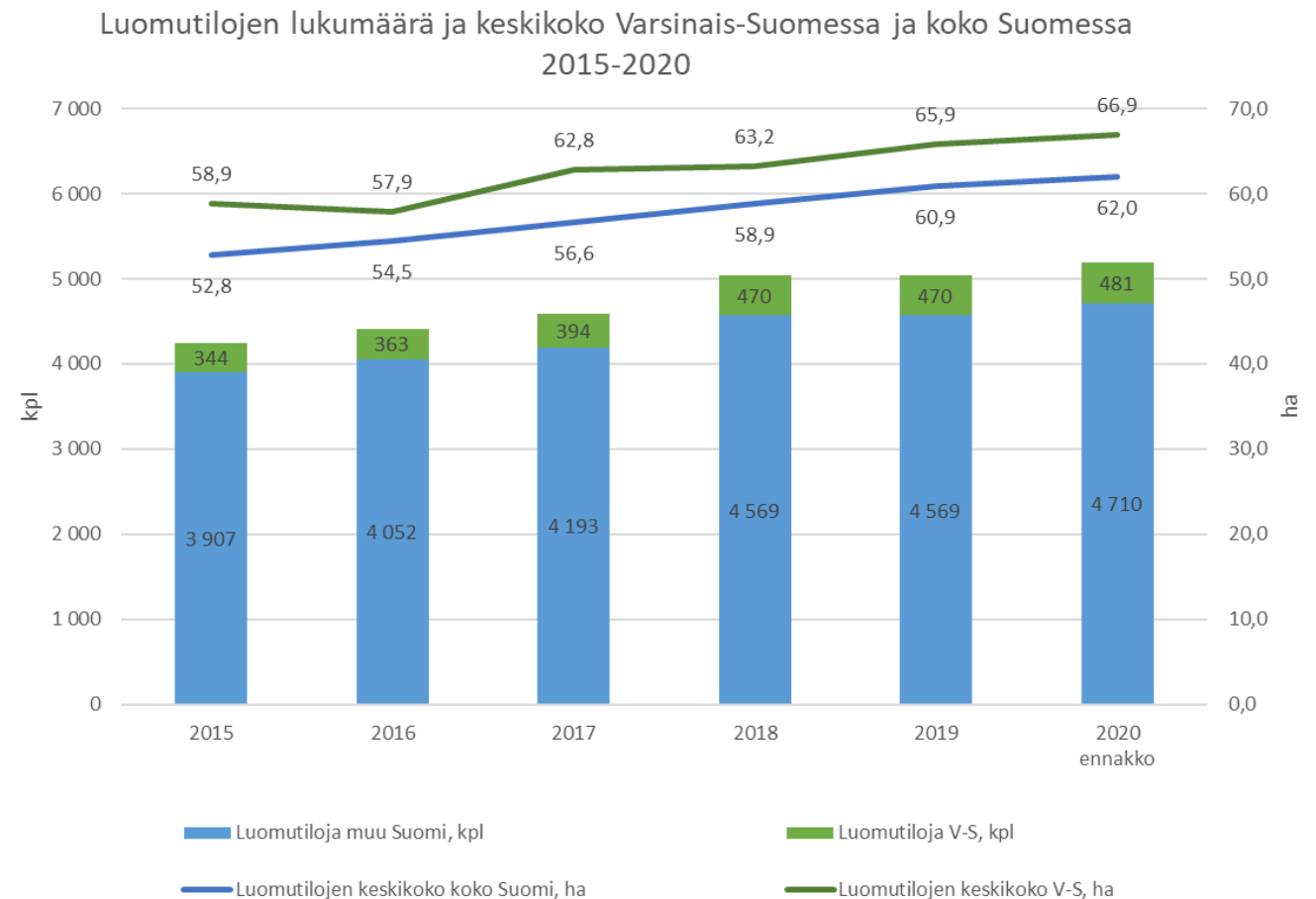
Luomun osuus Suomessa ja EU:ssa

- Noin 10 % koko Suomen luomupeltoalasta sijaitsi Varsinais-Suomessa v. 2018
- Samaan aikaan Suomen osuus EU:n luomupeltoalasta oli noin 2 %

Luomutilat

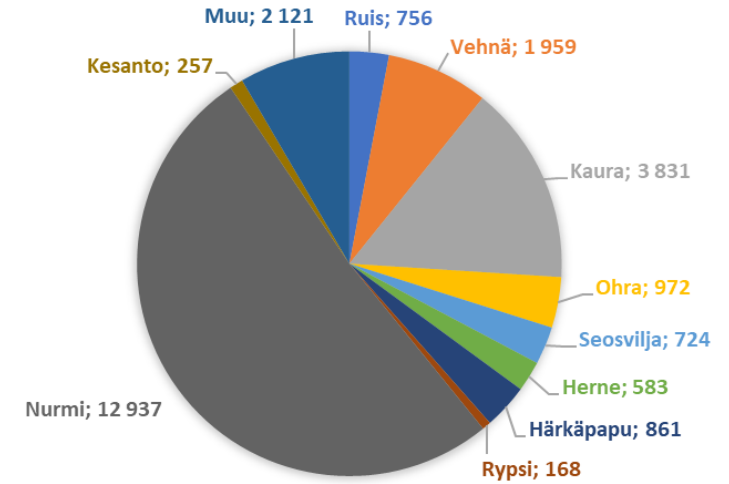
- Luomutilojen lukumäärä on kasvanut sekä Varsinais-Suomessa (V-S) että valtakunnallisesti joka vuosi lukuun ottamatta vuotta 2018.
- Luomutilojen keskipinta-ala on suurempi kuin tavanomaisten tilojen (v. 2019 tav.om. tilojen keskikoko 48 ha).
- Varsinaissuomalaiset luomutilat ovat suurempia kuin suomalaiset luomutilat keskimäärin.

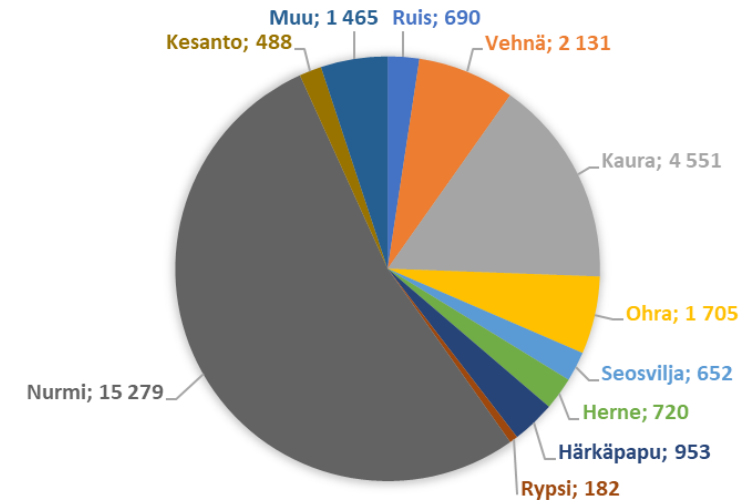
Peltokasvintuotanto

- Yleisin viljelykasvi varsinaissuomalaisilla luomutiloilla on nurmi. Nurmen jälkeen suosituimmat lajit ovat kaura, vehnä ja ohra.
- Vuonna 2020 eniten suositetaan on kasvattanut ohran viljely (muutos edelliseen vuoteen 75 %)
- Noin neljännes koko maan luomuvehänäalasta sijaitsee Varsinais-Suomessa (v. 2019 vehnää yht. 6950 ja 2020 yht. 8571 ha)
- Maakunta on tärkeä alue myös palkoviljojen näkökulmasta: viidennes Suomen luomuherne- ja neljännes Suomen luomuhärkäpapualasta löytyy Varsinais-Suomesta
- Yleisimpien peltokasvien lisäksi varsinaissuomalaisilla luomupelloilla tuotetaan myös erikoiskasveja, kuten hamppua, kvinoaa, spelttiä ja lupiinia

LUOMUPELTOKASVIEN TUOTANTOALAT VARSINAIS-SUOMESSA V. 2019, HA

LUOMUPELTOKASVIEN TUOTANTOALAT VARSINAIS-SUOMESSA V. 2020, HA

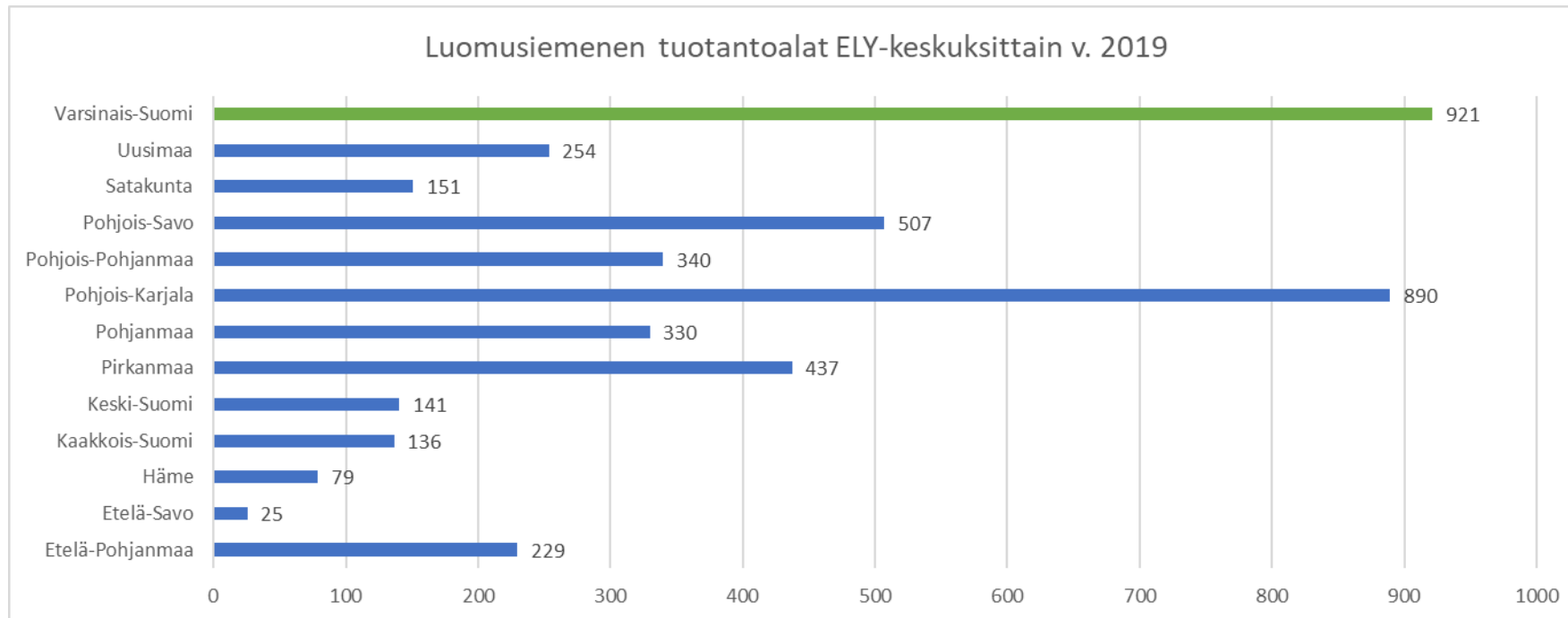
Luomusadot

- Vuonna 2019 Varsinais-Suomen korkeimmat luomuviljasadot saatiin mallasohrasta (3 580 kg/ha). Toiseksi parhaiten pärjasi kevätvehnä (3 050 kg/ha).
- Rehuohraa ja seosviljaa lukuun ottamatta Varsinais-Suomen luomuviljasadot olivat korkeampia kuin maassa keskimäärin. Peruna- ja palkoviljasadot jäivät maan keskiarvoa alhaisemmiksi ja säilörehun hehtaarisato oli hieman keskimääräistä parempi.
- Viljoista määrällisesti eniten maakunnassa tuotettiin kauraa (10,8 milj. kg) ja kevätvehnää (4,1 milj. kg). Varsinais-Suomi oli maakunnista suurin vehnän, kauran, mallasohran ja herneen sekä toiseksi suurin rukiin, rehuohran ja härkäpavun tuottaja.

Siementuotanto

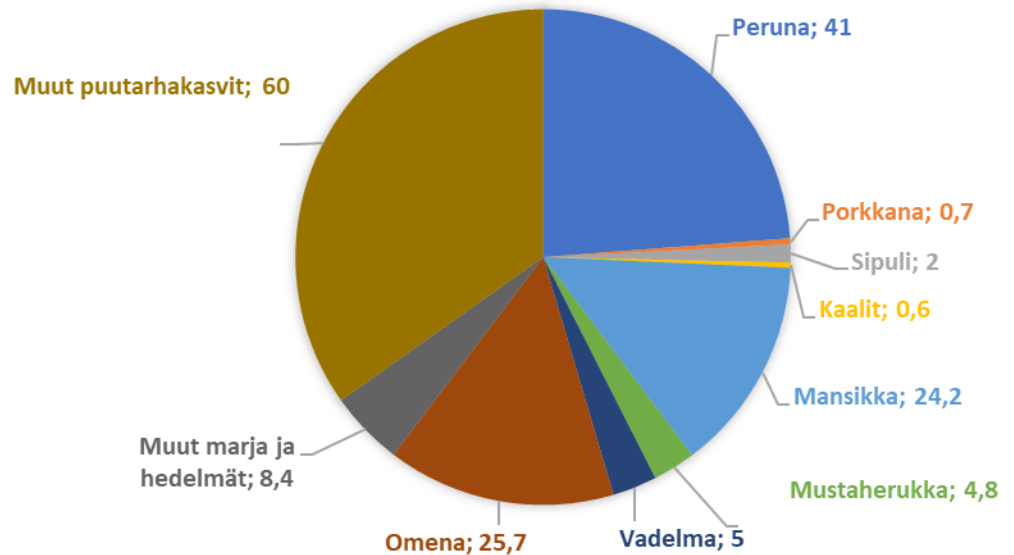
- Varsinais-Suomi on tärkeää siementuotantoaluetta. Missään muussa maakunnassa ei ole yhtä paljon sertifioitua luomusiementuotantoalaa kuin Varsinais-Suomessa (20 % koko alasta).
- Sertifioitua luomusiementä tuotetaan yhteensä n. 4 400 ha alalla.
- Luomusiemenen osuus kaikesta tuotetusta siemenestä on n. 8,7 %

Puutarhatuotanto

- Varsinais-Suomessa sijaitsee n. 6,5 % Suomen luomupuutarha-alasta
- Tärkein yksittäinen kasvi on peruna, jota tuotettiin v. 2019 41 hehtaarilla
- Valtakunnallisesti tärkeitä kasveja ovat vadelma (20 % koko maan alasta) ja omena (38 % koko maan alasta)
- Avomaanvihannestuotannon lisäksi maakunnassa tuotetaan puutarhatuotteita myös kasvihuoneissa

LUOMUPUUTARHAKASVIEN TUOTANTOALAT VARSINAIS-SUOMESSA V. 2019, HA

Kotieläintuotanto

- Vuonna 2019 maakunnassa oli 90 ja vuonna 2020 97 luomukotieläintilaa.
- Neljäsosa Suomen luomulampaista ja lähes kolmasosa Suomen luomusioista elää Varsinais-Suomessa
- Siipikarjan osalta Varsinais-Suomi on kiistaton ykkönen: lähes puolet luomubroilereista ja yli puolet luomumunintakanoista kasvatetaan varsinaissuomalaisilla tiloilla.
- Suurin osa maakunnan luomunaudoista on emolehmiä.

v. 2019	Nautoja	Lampaita	Vuohia	Sikoja	Broilereita	Munivia kanoja	Mehiläis-pesiä
Varsinais-Suomi, kpl	5 233	7 036	135	1 653	10 746	182 094	61
Koko Suomi, kpl	74 865	27 966	3 096	5 129	23 274	311 550	5 483
Varsinais-Suomen osuus, %	7,0	25,2	4,4	32,2	46,2	58,4	1,1

Elintarvikkeet

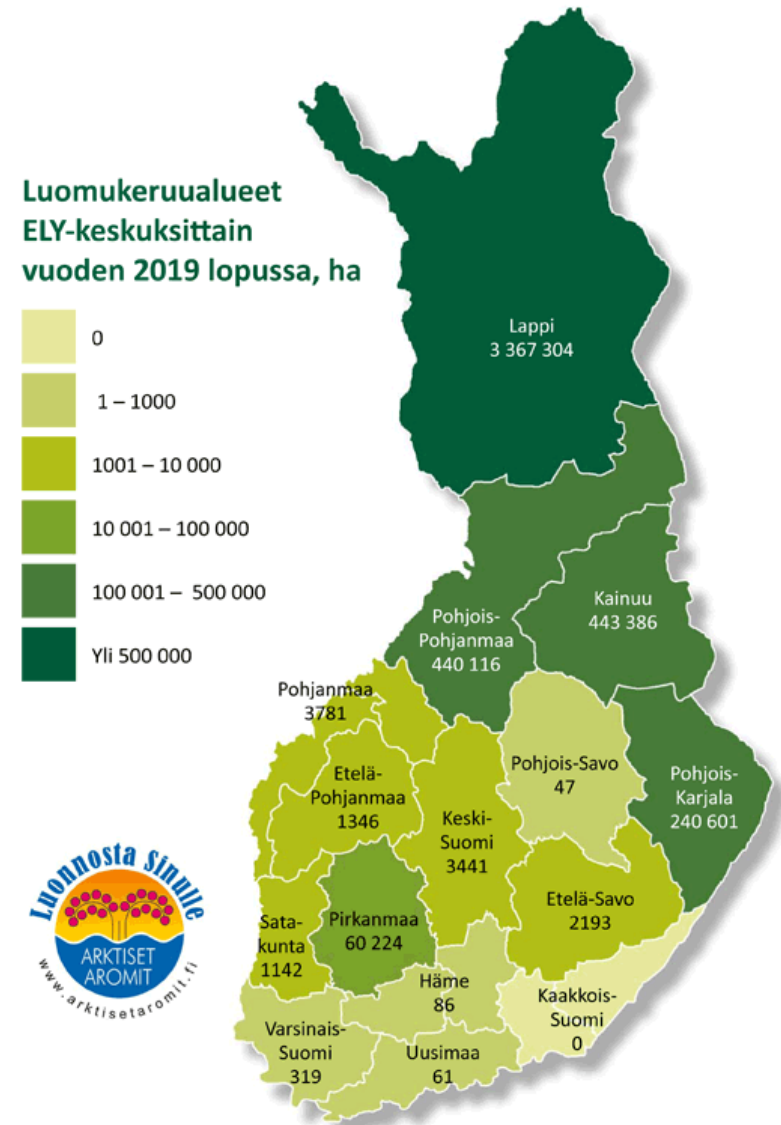
- Varsinais-Suomessa toimi v. 2019 47 luomuelintarvikkeita tai -juomia jalostavaa yritystä, mikä on toiseksi eniten Uudenmaan jälkeen.
- Luomuelintarvikkeita valmistettiin lisäksi vajaalla 50 luomutilalla, mikä on toiseksi eniten Pirkanmaan jälkeen.

* *Elintarvikkeiden jalostuksella tarkoitetaan monimutkaista, esimerkiksi useampaa raaka-ainetta sisältävän elintarvikkeen prosessointia. Elintarvikkeiden valmistuksella maataloilla tarkoitetaan yksinkertaisempaa elintarvikkeen jatkojalostusta, esim. mehun valmistusta tilan omista omenoista.*

Toimiala	Yritysten lkm
Leipomotuotteiden valmistus	5
Maidon jatkojalostus	3
Muiden elintarvikkeiden jalostus	11
Viljatuotteiden valmistus	8
Teurastus ja lihanjalostus	6
Vihannesten, marjojen ja hedelmien jatkojalostus	14

Keruutuotanto

- Vuonna 2019 Suomessa oli lähes 4,6 miljoonaa hehtaaria luomusertifioituja keruualueita. Varsinais-Suomen osuus luomukeruualasta oli 319 hehtaaria ja ala tulee kasvamaan v. 2020.
- Koko Suomessa luomumustikan osuus kaikesta kerätystä mustikasta oli vajaat 12 %. Luomupuolukan osuus oli 8 % ja luomulakan 30 %.
- Syötävien kasvien lisäksi keruutuotteet voivat olla myös rehuja, lisäysaineistoja, kosmetiikan raaka-aineita tai koristekasveja.

Lähde: Ruokavirasto ja Lapin ELY-keskus

Varsinaissuomalaisia luomukasvinviljelytiloja

- Koivunalhon luomutilalla (Tarvasjoki) viljellään mm. makealupiinia ja sertifioitua nurmensiementä
- Rainingon luomutilan (Yliskulma) erikoisuus on luomukvinoa
- HamppuFarmilla eli Murtolan luomutilalla (Mellilä) viljellään ja jatkojalostetaan öljyhamppua
- Birkkalan tilalla (Suomusjärvi) panostetaan luomuspeltin tuotantoon
- Myssyfarmi eli Rauhansuun luomutila (Pöytyä) on tunnettu Myssyjen ohella rypsin ja herneen viljelystä ja jatkojalostuksesta

Varsinaissuomalaisia luomukotieläintiloja

- Vennan tilan (Tortinmäki) luomulehmien maidosta jalostetaan mm. Jymy-luomujäätelöitä
- Jurvalan tilalla (Somero) tuotetaan luomukananmunia
- Hirsjärven kartano (Hirsjärvi) tuottaa luomulampaanlihaa
- Vestlax Mellangårdissa (Kemiönsaari) kasvatetaan Mangaliza-sikoja ja Dexter-nautoja
- Ylivesän luomutila (Kruusila) kasvattaa Hereford-pihvikarjaa

Varsinaissuomalaisia luomupuutarhatiloja

- Mikolan luomutila (Rymättylä) tuottaa luomupuutarhatuotteita monipuolisesti sekä avomaalla että kasvihuoneissa
- Kieloniemen luomutilan (Kemiönsaari) valikoimiin kuuluu marjojen, perunan ja avomaavihannesten lisäksi luomuhunajaa
- Kulmalan puutarhan (Perniö as) kasvihuoneista ovat lähtöisin Lassen Luomu-tuotemerkin tomaatit, kurkut, salaattit ja yrtit
- Boda Farm / Attu Skärgårssäpplen (Parainen) kasvattaa omena- ja päärynäpuita saaristossa
- Keskylän tila (Parainen) tuottaa marjojen ja vihannesten ohella mansikan-, vadelman- ja herukantaimia muille luomuviljelijöille

Varsinaissuomalaisia luomukeruut tuotteita

- Alaspään maatilalla (Perniö) tuotetaan mansikan, vihannesten ja yrttien ohella tilan omilta luomukeruualueilta peräisin olevia luonnontuotteita
- Kamparsin luomutilalla (Karuna) sijaitsevat Varsinais-Suomen ensimmäiset luomukeruualueet, jonka lisäksi tilalla on monipuolista puutarhatuotantoa
- Isontuvan tilalla (Karinainen) harjoitetaan luomukasvinviljelyä ja hyödynnetään monipuolisesti tilan omien luomukeruualueiden antimia: sieniä, marjoja ja yrttejä

Varsinaissuomalaisia luomujatkojalostajia

- [Suomisen Maito Oy](#) (Aura) valmistaa maankuuluja Jymy-luomujäätelöitä
- [Paijan tila](#) (Pitkäjärvi) leipoo oman tilan viljoista maukkaita luomuleipiä
- [Riihipuodin](#) (Riihikoski) laajasta tuotevalikoimasta löytyy luomuviljajalosteita jauhoista leseisiin
- [Saloniemen juustola](#) (Laitila) jalostaa luomujuustoja, -jugurtteja ja muita maitotuotteita Suomen alkuperäislehmien ja -vuohien maidosta
- [Lapin Maria](#) (Piispanristi) on Suomen suurin luomuglögien valmistaja, joka tekee myös Suomalainen Menestysresepti -kisasta tuttua Villipesto

Lähteet:

Materiaali on tuotettu Luomumpi Varsinais-Suomi –hankkeessa:

- Alueellinen tiedonvälityshanke luomutuotannon käytännöistä ja mahdollisuuksista
- Rahoitettu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014-2020
- Toteuttajina [Ammattiopisto Livia](#), [Pro-Agria Länsi-Suomi](#) ja [Axxell Brusaby](#)
- Hankkeen viestintä [Facebookissa](#), [Instagramissa](#) ja [blogissa](#)

Materiaalin lähteet:

[Luomuvalvonnan tilastot ja tietohaut, Ruokavirasto](#)

[Luonnonmukaisen valvonnan valvontaraportti, Ruokavirasto](#)

[Suomi on yhä luomukeruun ykkönen, Arktiset Aromit](#)

[Marsi 2019, Ruokavirasto](#)

[Luomusatotilasto, Luonnonvarakeskus](#)

Aitoja Makuja yritystilasto 2020, Turun yliopisto, Brahea-keskus

Luomutoimijoiden omat verkkosivut

Valokuvat: Alma Lehti

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Einkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTULII